

บทเรียนแบบโปรแกรม

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางพุ่มพวง ภาษิตวิไลธรรม

ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านเมืองชุม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของการอ่านจับใจความได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความได้
3. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

คำนำ

บทเรียนแบบโปรแกรมเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด ซึ่งบทเรียนแบบ โปรแกรมที่จัดทำขึ้น มีทั้งหมด 7 ตอน ได้กำหนดเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาและประเมินผลเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ มีการเสริมแรงแก่ผู้เรียนเป็นระยะ ๆ มีการเฉลยคำตอบให้ทันที มีเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ผู้เรียนจะพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเกิดทักษะในการอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำหวังว่า บทเรียนแบบโปรแกรมเล่มนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน นำไปพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

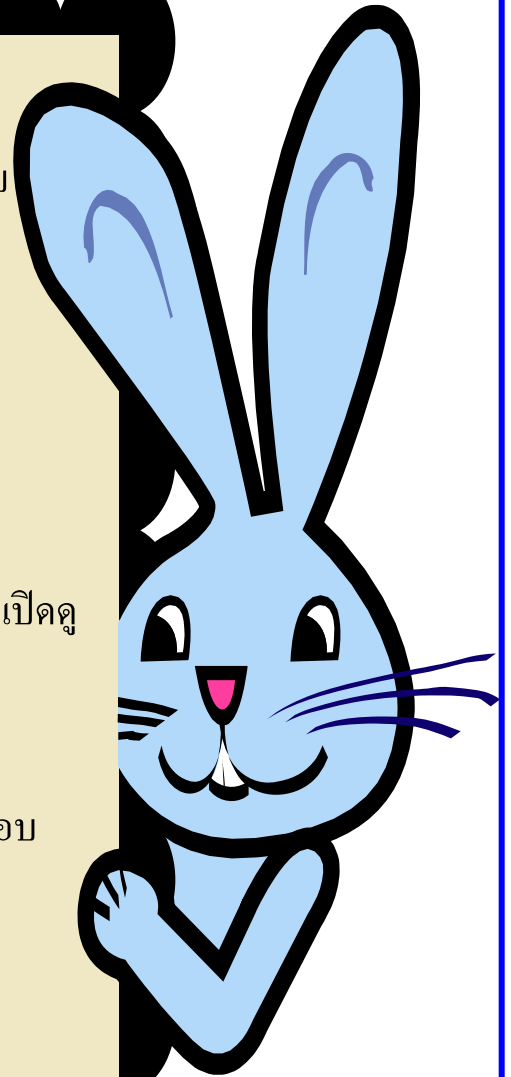
นางพุ่มพวง ภาษิตวิไลธรรม

ครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านเมืองชุม

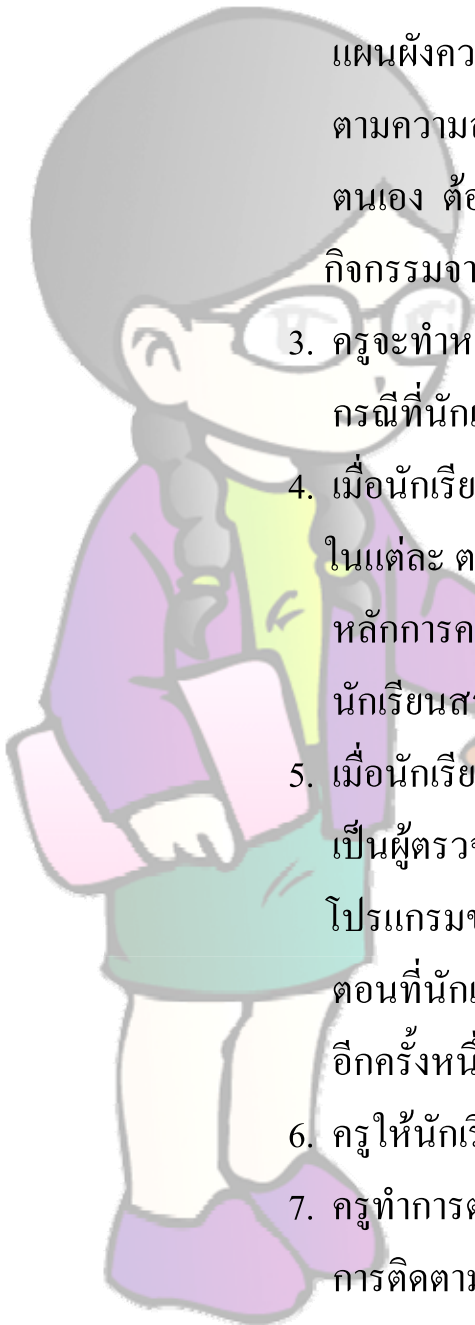
คำแนะนำในการเรียน

1. บทเรียนนี้เป็นบทเรียนแบบโปรแกรมแบบ
เส้นตรง
2. ให้น้อง ๆ ศึกษาไปที่ละขั้นตอนตามลำดับ
3. ก่อนจะทำการศึกษา ให้ทำแบบทดสอบ
ก่อนเรียน และตรวจคำตอบจากเฉลย
4. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเริ่มเรียน
5. ขณะศึกษาบทเรียน และปฏิบัติกิจกรรมไม่เปิดดู
เฉลยคำตอบก่อน ควรมีความซื่อสัตย์
ต่อตนเอง
6. เมื่อศึกษาบทเรียนจบแล้ว ให้ทำแบบทดสอบ
หลังเรียน และตรวจคำตอบจากเฉลย
เพื่อทราบความก้าวหน้าของน้อง ๆ
7. เมื่อเข้าใจดีแล้ว ศึกษาบทเรียนเลยครับ

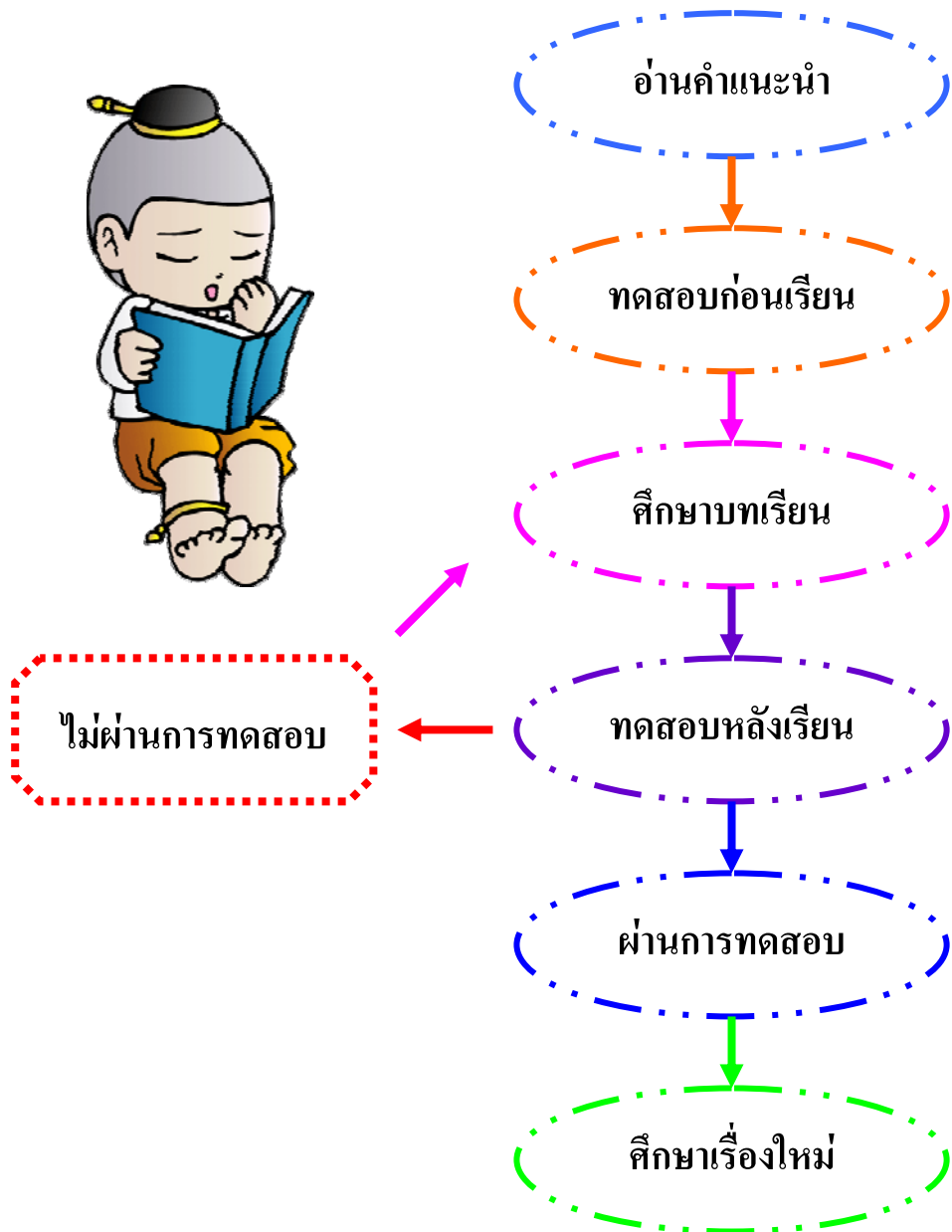

คำแนะนำสำหรับครู

1. ครูให้นักเรียนแบบทดสอบก่อนเรียน โดยครูจัดเตรียมกระดาษคำตอบไว้ให้นักเรียน
2. ครูจะต้องชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่า การเรียนจากบทเรียนแบบโปรแกรม เรื่องการอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด นักเรียนต้องปฏิบัติงานด้วยตนเองตามความสามารถ ความเข้าใจ ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต้องไม่เปิดดูเฉลยก่อนลงมือทำงานกว่าจะลงมือทำกิจกรรมจากกรอบนั้นเสร็จ
3. ครูจะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา เสนอแนะและอธิบายเพิ่มเติมกรณีที่นักเรียนมีปัญหาเท่านั้น
4. เมื่อนักเรียน เรียนบทเรียนแบบโปรแกรมจบในแต่ละ ตอน เรียบร้อยแล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการความคิดรวบยอดในแต่ละตอนนั้น ๆ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง
5. เมื่อนักเรียน เรียนบทเรียนแบบโปรแกรมจบบทแล้ว ครูเป็นผู้ตรวจสอบการทำกิจกรรมในบทเรียนแบบโปรแกรมของนักเรียนอีกครั้ง แล้วนำข้อบกพร่อง หรือตอนที่นักเรียนไม่เข้าใจมาร่วมกันอภิปรายชี้แนะและสรุปอีกครั้งหนึ่ง
6. ครูให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน
7. ครูทำการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน เพื่อเป็นการติดตามผลและเปรียบเทียบผลความก้าวหน้า

แผนภูมิลำดับขั้นการเรียนรู้

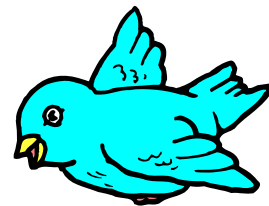
การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

ในชีวิตประจำวัน น้อง ๆ เห็นภาพที่ติดตามสถานที่ต่าง ๆ โดยไม่ได้เขียนคำอธิบายไว้ได้ภาพ ซึ่งน้อง ๆ ดูแล้ว สามารถเข้าใจความหมายทันที เพราะเราอ่านความหมายจากภาพนั่นเอง

น้อง ๆ ดูภาพเหล่านี้แล้วบอกความหมายของภาพตามความเข้าใจของน้อง ๆ นะครับ

ดูตัวอย่างที่ 1
ก่อนครับ

1. นกบิน

2. _____

3. _____

ดูเฉลยอยู่หน้าถัดไปครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

1. นกบิน (ตัวอย่าง) 2. คนยิ้ม 3. นักเรียนกำลังเรียนหนังสือ

ตอบถูกหมดเลย...เก่งมากครับ

กรอบที่ 2

จับคู่ข้อความข้างบนที่มีความหมายตรงกับภาพในกรอบข้างล่าง แล้วนำไปตรวจกับเฉลยอีกทีนะคะ

- _____ 1. ครูกำลังสอนหนังสือ
- _____ 2. เด็กผู้หญิงกำลังกระโดดเชือก
- _____ 3. นักร้องกำลังร้องเพลง
- _____ 4. คนกำลังพิมพ์คอมพิวเตอร์

ก.

ข.

ค.

ง.

ถูกหรือผิดดูคำตอบหน้าต่อไปเลยครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

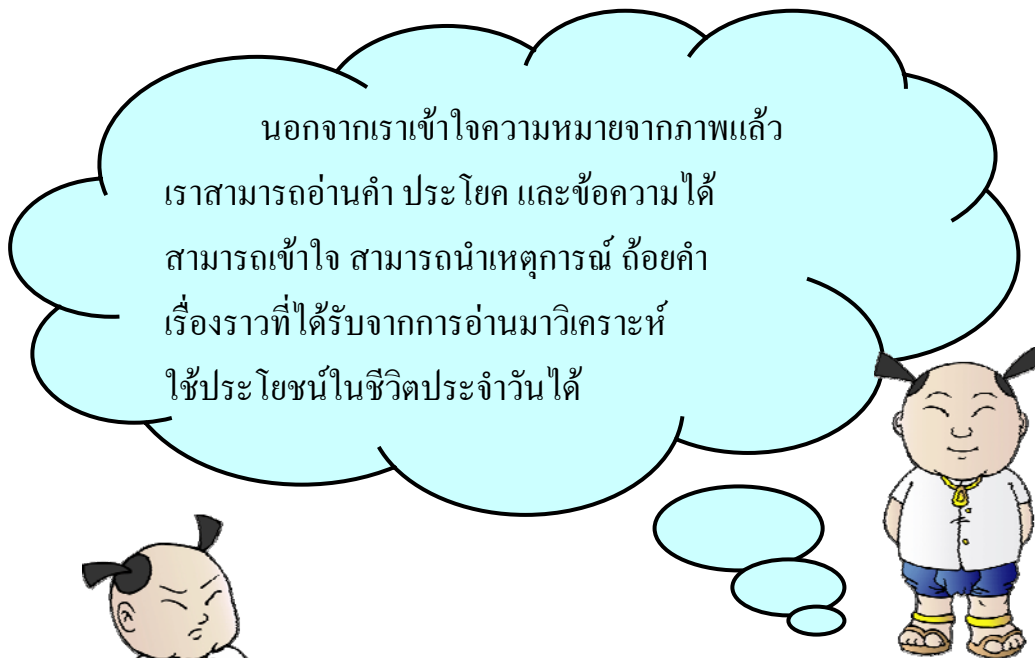
เฉลย

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

ข้อ 1. ข ข้อ 2. ค ข้อ 3. ก ข้อ 4. ง

เยี่ยมมากครับ ตอบถูกทุกข้อเลย

กรอบที่ 3

การอ่านประโยค ข้อความต่าง ๆ แล้วสามารถ จับใจความที่อ่านได้ แสดงว่าคนที่อ่านอยู่ในขั้น อ่านเป็นครับ

😊 อ่านเป็น หมายความว่าอย่างไร

แนวตอบอยู่หน้าถัดไปครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เฉลย

😊 อ่านเป็น หมายถึง อ่านแล้วเข้าใจ สามารถนำเหตุการณ์ ถ้อยคำ และเรื่องราวที่ได้รับจากการอ่าน นำมาวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

แนวตอบใกล้เคียง ถือว่าตอบถูกแล้วครับ

กรอบที่ 4

น้อง ๆ ครับ การอ่านหนังสือทุกประเภท หรือการอ่านทุกครั้ง ต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ใช่ไหมครับ บางคนอ่านเพื่อความบันเทิง บางคนอ่านเพื่อให้มีความรู้ ขึ้นอยู่กับว่าเราจะอ่านหนังสือประเภทใด

การอ่านทุกครั้งเราต้องจับใจความสำคัญ ให้ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผลเป็นอย่างไร อย่าลืมนะครับ

🌸 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คืออะไร

ดูเฉลยซิครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เฉลย

🌸 การอ่านเพื่อจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งเน้นค้นหาสาระของเรื่อง หรือ ของหนังสือแต่ละเล่ม ว่าคืออะไร

ไม่ถูกไม่เป็นไรครับ ลองทำความเข้าใจอีกทีนะครับ

กรอบที่ 5

พี่แกละครับการอ่านทุกครั้ง
มีจุดมุ่งหมายอย่างไรครับ

การอ่านมีจุดมุ่งหมายดังนี้ครับ

- ★ บอกพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้
เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างง่าย ๆ ได้
- ★ อ่านจับใจความเรื่องที่อ่านได้
- ★ อ่านเพื่อความสนุกสนาน
เพลิดเพลิน

😊 น้อง ๆ ได้อะไรจากการอ่านหนังสือประเภทนิทาน

ดูเฉลยได้จากหน้าถัดไปครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เฉลยกรอบที่ 5

☺ ได้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

☺ ได้ข้อคิดหรือคติสอนใจ

ไชโย! ตอบถูกทุกข้อเลย

กรอบที่ 6

น้อง ๆ ครับ การอ่านจับใจความให้เข้าใจได้ง่าย
และรวดเร็ว ต้องอาศัยแนวทางและพื้นฐานสำคัญ ดังนี้

☺ สืบหาส่วนประกอบของหนังสือ

อย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ
คำชี้แจงการใช้หนังสือ

☺ ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจน ว่าเรา
จะอ่านเพื่ออะไร

☺ มีความสามารถทางภาษา นับเป็นพื้นฐาน
สำคัญยิ่งในการอ่านจับใจความ

☺ มีประสบการณ์หรือภูมิหลังในการอ่าน

เพื่อเป็นการทบทวน น้อง ๆ ลองตอบคำถามสักข้อนะคะ

☀ ก่อนอ่านหนังสือทุกประเภท สิ่งสำคัญที่สุด น้อง ๆ ต้องนึกถึงอะไรเป็นอันดับแรก

ตอบถูกไหมเอ๋ย ดูเฉลยได้นะครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เฉลย

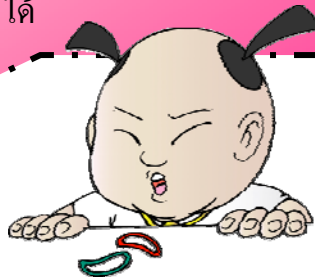
☀ ต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน ว่าเราอ่านเพื่ออะไร

น้อง ๆ เก่งมากครับ

กรอบที่ 7

พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าสามารถอ่านจับใจความได้หรือไม่
อาจพิจารณาจากทักษะดังนี้

- ☀ ลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่านได้
- ☀ บอกรายละเอียดของเรื่อง เช่น ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ
- ☀ ปฏิบัติตามคำสั่งหลังการอ่านได้
- ☀ แยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็น หรือจินตนาการได้
- ☀ ให้ตัวอย่างประกอบได้
- ☀ จำแนกส่วนสำคัญและส่วนขยายใจความได้
- ☀ กล่าวสรุปได้

น้องครับ พฤติกรรมที่แสดงว่าเราสามารถอ่านจับใจความได้มีอะไรบ้าง

จู้ ๆๆ เฉลยอยู่น้าถัดไปครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เฉลย

- ❁ ลำดับเหตุการณ์เรื่องที่อ่านได้
- ❁ บอกรายละเอียดของเรื่องได้
- ❁ ปฏิบัติตามคำสั่งหลังการอ่านได้
- ❁ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้
- ❁ ให้ตัวอย่างประกอบได้
- ❁ จำแนกส่วนสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญได้
- ❁ กล่าวสรุปได้

ตอบ ได้ถูกเกือบหมด ถือว่าเก่งมากครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

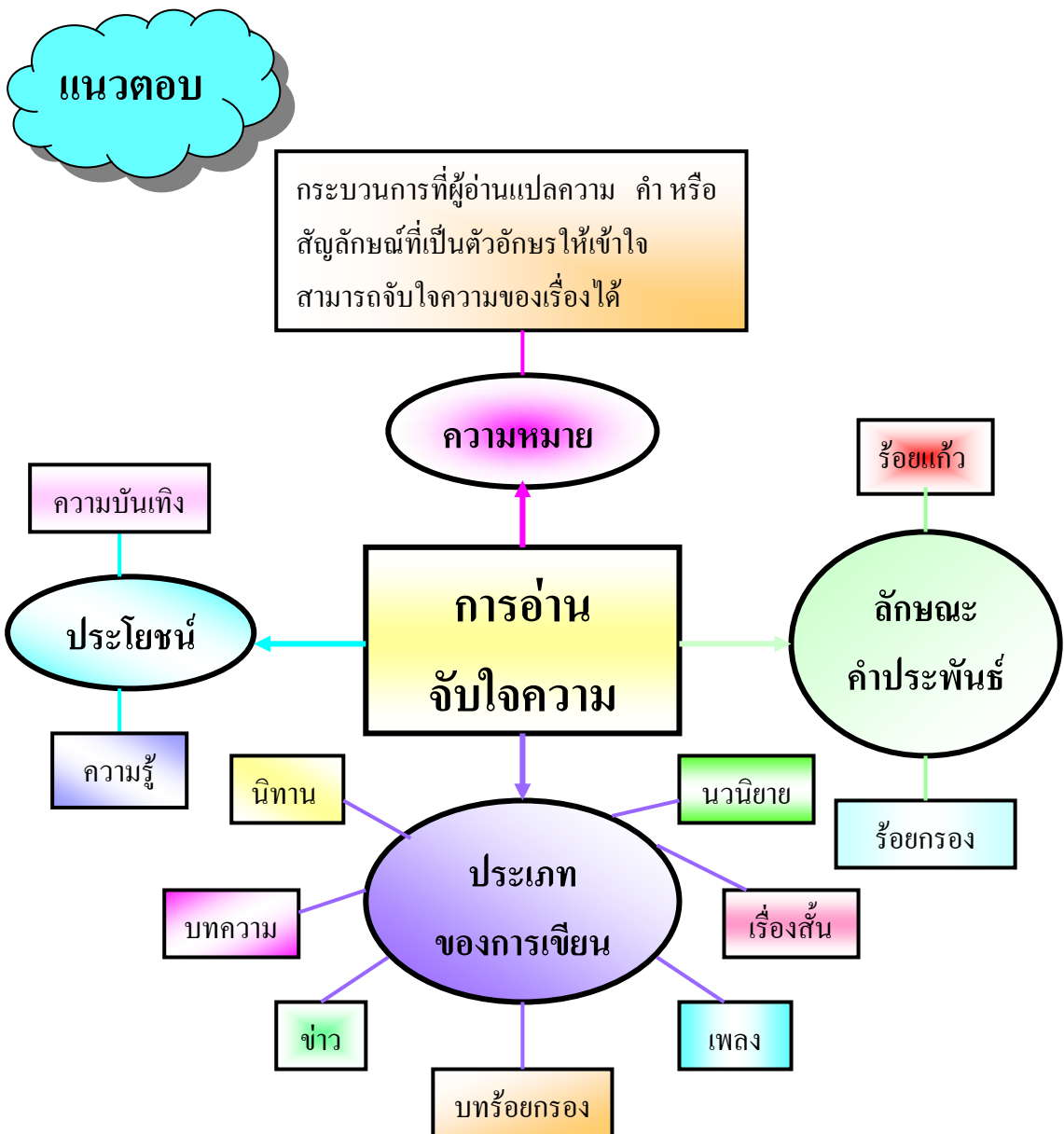
ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เมื่อน้อง ๆ ศึกษาจบแล้ว ให้ออกแบบการเขียนแผนผังความคิด เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยเลือกแบบการสร้างแผนผังความคิดแบบใดก็ได้ อย่าลืมระบายสี ตกแต่งให้สวยงามนะครับ

เขียนแล้วไปตรวจคำตอบกับเฉลยได้เลย

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เยี่ยมไปเลย แสดงว่าเข้าใจดีแล้วครับ

การอ่านเพื่อจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

เมื่อน้อง ๆ ศึกษาจบแล้ว ช่วยกันสรุปซิครับว่าน้อง ๆ รู้อะไรเพิ่มเอ่ย

รู้ความหมายของการอ่านจับใจความ
การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งเน้น
ค้นหาสาระของเรื่อง หรือของหนังสือ
แต่ละเล่มว่าคืออะไร

รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านในแต่ละครั้ง

- ❖ บอกพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้เข้าใจ เรื่องที่อ่านอย่างง่าย ๆ ได้
- ❖ อ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
- ❖ อ่านเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน

รู้พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าสามารถอ่านจับใจความ
ได้หรือไม่ พิจารณาจากทักษะ ดังนี้

- ❁ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้
- ❁ บอกรายละเอียดของเรื่องได้ เช่น สถานที่ เหตุการณ์ ตัวละคร ฯลฯ
- ❁ ปฏิบัติตามคำสั่งหลังการอ่านได้

เยี่ยมไปเลยแสดงว่าเข้าใจดี ถ้าอย่างนั้นน้อง ๆ ไปทำแบบทดสอบหลังเรียนกันดีกว่า

แบบทดสอบหลังเรียน

ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้อง
และกาเครื่องหมาย × หน้าข้อที่เห็นว่าไม่ถูกต้อง

- _____ 1. การอ่าน หมายถึง กระบวนการที่ผู้อ่านแปลความ คำหรือสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรให้เข้าใจ
- _____ 2. เราไม่สามารถเข้าใจความหมาย ด้วยการดูจากภาพได้
- _____ 3. “อ่านเป็น” หมายถึง อ่านแล้วเข้าใจ นำเรื่องราวที่ได้จากการอ่านมาวิเคราะห์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- _____ 4. การอ่านมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกเพลิดเพลินอย่างเดียว
- _____ 5. ถ้าต้องการอ่านบทความ เราหาอ่านได้จากหนังสือเรียน
- _____ 6. ความพร้อมในการอ่าน ขึ้นอยู่กับความพร้อมของอวัยวะที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตา หู ปาก สมอง
- _____ 7. ความพร้อมในการอ่านไม่ได้อยู่ที่การฝึกหัด
- _____ 8. พฤติกรรมที่แสดงว่า สามารถอ่านจับใจความได้ คือ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
- _____ 9. การอ่านบ่อย ๆ ทำให้เราเกิดทักษะ และพัฒนาการอ่านให้ดียิ่งขึ้น
- _____ 10. การอ่านจับใจความ คือ การอ่านมุ่งเน้น ค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่ม

ทำถูกกี่ข้อ ต้องรอดูเฉลยนะครับ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

- ข้อ 1. ✓
- ข้อ 2. ✗
- ข้อ 3. ✓
- ข้อ 4. ✗
- ข้อ 5. ✗
- ข้อ 6. ✓
- ข้อ 7. ✓
- ข้อ 8. ✓
- ข้อ 9. ✓
- ข้อ 10. ✓

ทำถูกก็ข้อเอ๋ย.....ถ้าถูก 8 ข้อขึ้นไป เยี่ยมมากครับ ถ้าไม่ถึงไม่ต้องเสียใจ ทบทวน
บทเรียนใหม่ นะครับ เมื่อเข้าใจดีแล้ว ศึกษา ตอนที่ 2 เลยครับ

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
ตอนที่ 1 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

- ข้อ 1. ✓
- ข้อ 2. ✗
- ข้อ 3. ✓
- ข้อ 4. ✗
- ข้อ 5. ✗
- ข้อ 6. ✓
- ข้อ 7. ✓
- ข้อ 8. ✓
- ข้อ 9. ✓
- ข้อ 10. ✓

ทำถูกก็ข้อเอ๋ย.....ถ้าถูก 8 ข้อขึ้นไป เยี่ยมมากครับ ถ้าไม่ถึงไม่ต้องเสียใจ ทบทวน
บทเรียนใหม่ นะครับ เมื่อเข้าใจดีแล้ว ศึกษา ตอนที่ 2 เลยครับ

หนังสืออ้างอิง

ชาตรี เกิดท่า. เทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพมหานคร :

ไทยวัฒนาพานิช , 2545.

ถวัลย์ มาศจรัส. นวัตกรรมการศึกษาชุดบทเรียนแบบโปรแกรม กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร : ชารอักษร, 2544.

ประพนธ์ เรืองณรงค์ และคณะ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ประสานมิตร , 2545.

วรรณิ โสมประยูร. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :

ไทยวัฒนาพานิช , 2542.

แวมยุรา เหมือนนิล. การอ่านจับใจความ. กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, 2541.

ศึกษาธิการ , กระทรวง. การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2546.

_____ . บทอาขยาน ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 4 หลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2548.

_____ . หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต

วรรณกรรมปฏิสัมพันธ์ ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว , 2548.

_____ . หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต

ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว , 2548.

_____ . หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต

วรรณคดีลำน่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว , 2547.

_____ . หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระและ

มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ , 2545.

สมบัติ ศัญชัยรัตน์. การเรียนรู้ภาษาไทยโดยเน้นกระบวนการคิด. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2545.

สมศักดิ์ สันธุระเวชชัย. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนา
พานิช จำกัด , 2544.

สมศักดิ์ สันธุระเวชชัย และคณะ. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด , 2544.

สนิท สัตโยภาส. การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
กรุงธนพัฒนา , 2538.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช , 2542.